

Література:

1. Пасенюк О. М. Адміністративні суди не повинні бути об'єктом примусу для громадян. URL: https://ukr.lb.ua/news/2017/04/28/365128_pasenyuk_administrativni_sudi.htm

2. Хлібороб Н. Є. Публічно-правовий спір як предмет юрисдикційної діяльності адміністративного суду : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 20 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-615-7-34>

**LEGAL NATURE AND FEATURES OF UTILITY TOKENS
AS A TYPE OF VIRTUAL ASSETS****ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ОСОБЛИВОСТІ СЛУЖБОВИХ
(УТИЛІТАРНИХ) ТОКЕНІВ ЯК ВИДУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ****Samsin R. I.**

*PhD in Law,
Postdoctoral Student,
Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University
of Management and Law,
Khmelnytskyi, Ukraine*

Самсін Р. І.

*кандидат юридичних наук,
докторант
Хмельницький університет
управління та права
імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна*

31 жовтня 2008 р. з опублікуванням статті Сатоши Накамото «Біткойн. Пірінгова електронна готівкова система» (Satoshi Nakamoto. «Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System») [1] у світ увійшов економічний феномен сучасності – біткойн, який обумовив появу та виникнення криптовалют, а згодом – і інших видів віртуальних активів, серед яких можна виділити службові (утилітарні) токени.

Службові (утилітарні) токени (utility tokens) – це криптопродукти, криптотокени яких надають власнику доступ до функцій, функціональних можливостей або послуг, що пропонують екосистеми блокчейн-платформ або децентралізованих програм (DApp). В рамках цих екосистем, службові токени можуть використовуватися як цифрове вираження вартості.

Службові токени, як і криптовалюти, створені та функціонують за допомогою технології розподіленого реєстру (на сучасному етапі переважно блокчейну) і можуть застосовуватися в фінансових операціях як цифрове вираження вартості в межах систем, де були створені. Службові токени можуть використовуватися для стимулювання

бажаної поведінки або внеску в спільноту платформи (що може включати винагороду користувачів за надання цінного вмісту, надання обчислювальних ресурсів мережі або участь у процесах прийняття рішень), діють у рамках платформи, з якою вони пов'язані, і їх вартість пов'язана з попитом на продукти чи послуги, які пропонує ця платформа. Фактично службові токени мають функціональну корисність лише у певній екосистемі блокчейнів, надаючи доступ, полегшуючи транзакції та заохочуючи участь, одночасно використовуючи переваги децентралізованої технології розподіленого реєстру [2].

Службові токени випускаються централізовано, тобто мають емітента, яким виступає організація або проект, що створюють та випускають такі токени на ринок. Емітент визначає загальну кількість токенів, їх функціональність, порядок використання в межах екосистеми блокчейн-платформ/проектів або децентралізованих програм, забезпечує інформування користувачів/інвесторів про стан проекту, регулярно публікує оновлення, фінансові звіти та інформацію про зміни в екосистемі, надає інформаційну підтримку користувачам/інвесторам, несе відповідальність за захист за впровадження заходів безпеки для захисту платформи та службових токенів від хакерських атак, шахрайства та інших видів кіберзагроз тощо.

Службові токени, не мають власного блокчейну, а забезпечуються та управляються через смарт-контракти на блокчейні, на якому вони випущені, які автоматично виконують умови та правила, зазначені в коді, забезпечуючи виконання транзакцій згідно з встановленими параметрами. Анонімність, яку можуть забезпечувати службові токени, також залежить від особливостей блокчейну, на якому вони випущені, і переважно технічно створені таким чином, що не забезпечують її повністю. Вартість службових токенів формується на підставі рішення емітента, попиту на ринку, може збільшуватися через корисність токена в рамках проекту, зростання кількості користувачів/інвесторів тощо.

Службові токени є взаємозамінними (fungible), тобто кожен токен в рамках одного і того ж блокчейн-проекту має однакову цінність і може бути замінений на інший токен того ж виду один до одного без втрати вартості, але не можуть використовуватися як цифрове вираження вартості поза системою платформи (блокчейн-проекту), в рамках якої/го вони були розроблені [3].

Отже, службові (утилітарні) токени (utility tokens) – це крипто-продукт, створений за допомогою технології розподіленого реєстру (зокрема, блокчейн), криптотокени якого можуть використовуватися як цифрове вираження вартості та мати оборотоздатність (ними можна

торгувати у цифровому форматі або переказувати, можуть використуватися для платіжних чи інвестиційних цілей) та надають власнику доступ до функцій, функціональних можливостей або послуг, які пропонують екосистеми блокчейн-платформ або децентралізованих програм (DApp) тощо.

Криптовалюти та службові токени мають як ряд спільних ознак (їх створення та функціонування технологічно забезпечується за допомогою системи розподіленого реєстру (переважно, блокчейну), можуть використовуватися як цифрове вираження вартості), так і ряд відмінних ознак: 1) технічних: транзакції криптовалют обробляються блокчейном, токенів – смарт-контрактами; службові токени, на відміну від криптовалют, мають централізований характер; технічні протоколи службових токенів переважно не забезпечують анонімність користувачів (наповна анонімність); службові токени випускаються лише в межах екосистеми блокчейн-платформи, блокчейн-проєкту або децентралізованої програми; 2) фінансові: мають емітента; можуть використовуватися як цифрове вираження вартості, та мати оборотоздатність лише в системах блокчейн-платформи, блокчейн-проєкту або децентралізованої програми, в межах якої/го вони були розроблені та випущені; є взаємозамінними лише в межах цих екосистем; на формування їх вартості впливає не лише попит на ринку (початкова ціна на криптотокени, встановлена емітентом, корисність токена в рамках проєкту тощо).

Література:

1. Nakamoto S. Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System. NY, 2008. 16 p. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
2. Гулей А. І., Котух Є. В., Рябокінь М. В. RWA-токенізація як інноваційний механізм залучення інвестицій та збільшення надходжень місцевих бюджетів. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-22>
3. Лім Є. Findingnemo: цифрове мистецтво, токенозовані активи, віртуальні предмети колекціонування та нові бізнес-платформи. *Журнал світової інтелектуальної власності*. 2024. № 25(2). С. 84–93. URL: <https://doi.org/10.1111/jwip.12290>